

НА ЮНІЙНІМ МІТІНГУ МАШИНІСТІВ.

(Вражіння.)

Зійшлося около вісімдесяти членів юні, бо мається вирішувати "важкі справи".

Секретарі біля стола переглядають свої книжки, нові афішації й численну кореспонденцію.

Рядовики курять папіроски, дьольки, розмовляють одні з другими про якісь нові удосконалення на великих льокомотивах.

Інші рядовики озброєні різними газетами, витинками з газет, брошурами та журналами, це — комуністи. Читають, розкладають руками, намовляють своїх сусідів й раз-раз студіюють руки численної публіки та прислухуються їхнім розговорам.

Пів до десяти. — Починайте! — крикнув хтось з рядовиків.

— Нема президента, — відповів секретар. — Скойте хто в долину та подивіться, чи нема його там!

Хтось "скочив" й за хвилину повернувся.

Він зараз буде, лише докінчить "снокера"...

Ще трохи почекали. Президент прийшов. Сів за стіл, вичитав всі правила, як треба заховуватися підчас мітингу, провів, щось ніби в формі присяги, що нічого не вільно вивести з того мітингу й проголосити, що мітинг отворений й всі ті, які не є "кваліфікованими членами", повинні опустити саля.

Відтак попросив "кондуктора" аби він переглянув книжочки всіх членів й замкнув добре двері та нікого не пустив до середини.

Всі виконано.

Перечитано протокол з минулого мітингу, перечитано нові афішації, виплати й наступила точка прийняття нових членів.

— Кондуктор! — крикнув президент, — вийдіть та подивіться, чи нема нових членів.

"Кондуктор" вийшов й за хвилину вернувся.

— Є чотириох.

Президент дав розпорядження секретарям-скарбникам, щоби вийшов і зібрав від нових кандидатів вступні вклади. Секретар виходить зза стола на середину саля, кладе праву руку на груди, а президент робить те саме у відповідь. Чисто, як в католицькій церкві!

Секретар вийшов, вернувшись, знову відсалютував, знову вийшов, а я аж змучився чекати та дивитися на ті всі непотрібні церемонії.

Вже привели нових "бродерів", поставили на самий перед, до стола, за яким сидів президент.

Президент встав, гримнув молотком об стіл, щоби всі прочі також вставали. Всі встали. Новоприбувші поїд-

носили по два пальці правої руки, президент проводить їм присягу, а вони за ним повторюють.

По присязі "кондуктор" повів їх до другого столика, там ще якась "саржа" щось поморкотіла, а відтак до третього столика, потім знову до другого, а так знову до президента, й нарешті "кондуктор" дав розпорядження, щоби обернулися плечима до президента. Вони так й зробили. Президент вийд зза стола й подав кожному руку. Це саме зробили всі рядовики і аж по цій церемонії новоприбувші заняли крісла.

Слідувала точка: відчитання кореспонденції. Секретар читає одну за другою аж пів виступив на його чолі. Важного не було нічого.

— Ось ще одна довга кореспонденція від "Гренд ладу", чи хочете, щоби її читати? — запитував змучений секретар.

Президент дав приказ аби читати.

Official Circular No. 183. Executive Council Rules Workers (Communist) Party and Trade Union Educational League dual organizations.

To all officers and members...

Washington, D.C., Aug. 15. 1925.

Секретар читав, а ми сміялися. Він замість "комюніст" читав — "комюніст". Там писалося, що до 15. жовтня 1925 року мається викинути всіх комюністів з юніи машиністів, а під "наказом" підпис В. Г. Джанстофа, головного президента інтернаціональної юніи машиністів.

— Що ви думаєте про це? — спитав президент по перечитанню.

— Е, вони дали будуть питати нас, до якої церкви ходимо, — сказав один (некомуніст). — Я ставлю внесок, щоби той лист повісити на "файл".

— І Джанстофа також! — додав хтось, але президент гримнув молотком й привернув спокій.

Внесок поперто й переголосовано, щоби лист повісити на "файл". Це не киче подобалося президентові, але він мусів погодитися з голосом членів.

Ріжні комітети здали свої звіти й почали вибирати новий шаповий комітет, який мав погоджувати ріжні непорозуміння в шапах та. переговорювати з менеджерами в ріжних справах. Реакція старається увійти до того комітету. Забирає слово комюніст й говорить про веденні шапові недостачі, про злі умови праці. Хтось (з некомуністів) встает і піддає гадуку, щоби вибрати комітет з таких "бродерів" як той, що говорив.

Реакція лютує. Один з реакції встает й каже, що в комітеті

треба таких "бродерів", які не робили б менеджерам багато "треблау". Всі сміються. Подовжшій дискусії вибрано комюніста, до якого увійшло: трьох комюністів, один симпатик комюністів і один Джанстонів "бой".

Зайшла справа про Канадійську Партію Праці. Комюністи встаеть один за другим і говорять про потребу такої партії, відчитують уступки з конституції інтернаціональної юніи машиністів, уривки з "Менчестер Гардіян", "Воркерс Вікли", "Дейлі Воркерс", "Воркер", "Нью Йорк Таймс" і багато інших. Члени уважно слухають й дивуються, звідки ті бесідники понабирали всього того. З облич присутніх вже можна вичитати, що вони всі згідні вступити до К.П.П.

Встав ще один молодий комюніст. Дуже добрий і вли-

вовий бесідник. Всі звернули на него увагу. Він забувся та замість "бродерів" сказав "комюніст", на що президент звернув йому увагу. Молодий комюніст, побачивши, що ми вже виграли, "адарив" на Джанстофа.

— Бродер, — перервав президент, — чи ви чули цей лист? Ми можемо його завернути.

— Я тепер говорю не як член комюністичної партії, а як член юніи, — сказав бесідник й говорив далі.

Президент переглянув конституцію, чи бесідник говорив до речі чи ні. Він цілу годину первертав листки в конституції, а бесідник цілу годину говорив. Бесідника нагородили оллесками, внесок "шо наш льокаль вступає до К. П. П." перейшов, а Джанстофові "бойси" лише носами крутили. На цьому мітинг замкнено.

Драпака.

3 ПОЛЯ КЛАСОВОЇ БОРОТЬБИ.

ПОШИРЕННЯ ПЛЕНУМ ВИКОМКОМУ КОМІНТЕРНУ.

На засіданні Президії Виконкому Комюністичного Інтернаціоналу за пропозицією Зіновєва ухвалено скликати черговий поширений пленум Виконкому Комінтерна в жовтні, або листопаді.

Намічено такий денний порядок: відчит президії та нові політичні завдання в звязку зі зміною в світовому становищі й небезпекою війни; завдання перевести єдиний робітничий фронт то-що; профрху; підготовка до 6-го конгресу; плян та праця Виконкому на найближчих 6 місяців; праця на Сході (події в Китаю та їх наука); питання окремих секцій (комюністична партія Німеччини, Польщі, Чехословаччини, Італії, Франції); відчит компартії Англії про її працю серед робітничих мас (після 5-го конгресу Комінтерна).

ПРОТИ ЦАНКІВСЬКИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ.

Центральний Комітет болгарського Комсомолу звернувся до закордонної комюністичної преси з закликом, протестувати проти жорстоких переслідувань робітничої молоді.

ПРОТЕСТ ПРОТИ РОЗСТРІЛУ ПОЛЬСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Парижські комюністи організували в кількох пунктах міста розстрілу трьох польських комюністів. Загони поліції розігнали маніфестантів. Біля 30 осіб заарештовано.

Не зважаючи на спроби поліції цілком розігнати маніфестантів, це їм не вдалося. Й в 8. годині вечером маніфестанти знову зібралися на майда-

ОПЕРИ. Тут маніфестація закінчилася сутичкою з поліційними загонами.

Агенство Гаваса повідомляє, що кілька поліцаїв поранено і кілька сот маніфестантів заарештовано.

ДЕЛЕГАЦІЯ АВСТРІЙСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ.

Центральний Комітет Радянського Комсомолу одержав повідомлення про те, що на початку вересня з р. прибуває до С.Р.С.Р. делегація австрійської робітничої молоді. Делегація спиниться насамперед в Ленінграді.

ПРОЦЕС МУРАШКА В ВАРШАВІ.

Дня 28. серпня розпочався в Варшаві суд на поліцаєм Мурашко, війником Багінського в Вечоркевіч. Від вліз за мурдованих революціонерів виступають відомі політичні оборонці Дугач-Гоніквіль. Оборона покликала на свідків ксьондза Кулака та єпископа Роопла. Тому, що тих свідків не було присутних, постановлено розправу відкласти, доки не прибудуть згадані свідки.

РУМУНСЬКЕ "ПРАВОСУДІЄ".

В місті Яссах відбулася недавно розправа проти візника Лермана. Він їдучи одного разу, не знав дороги і запитав професора Кузі. Румун-професор, маючи чисто румунське упередження до Жидів, замість вказати Лерманові дорогу, вдарив його в лице. Лерман відплатив професорові в той самий спосіб, тільки так, що той аж ногами накрився. Суд присудив Лермана на 3 місяці арешту і на заплачення 10 тисяч левів кари.

РІЖНІ ВІСТІ.

КОЖНИЙ ПРОДЕТАР — ВОЯК ЗА С.Р.С.Р.

У відозві до всіх пролетарів про потреби розвитку в С. Р. С. Р. стрілецького спорту, т.т. Калінін, Томський і Каменев, пишуть:

"Кожний трудящий нашого Союзу повинен пам'ятати, що настане час, коли нам зі зброєю, в руках доведеться захищати свої здобутки. Не можна знати, коли нас змусять взяти зброю в руки за захисту нашої країни. Треба взяти рушницю в руки вже тепер, щоби навчитися володіти нею. Хай у Радянському Союзі не буде ні одного трудящего, що не вмів би володіти зброєю!"

Каже чорна сотня, що в Радянському Союзі влада урядують не робітники, а над робітниками. Коли так, то чому вона озброєно все робітництво? А коли демократична влада така добра для робітників, то чому вона його не озброєно?

ФРАНЦУЗЬКА ДЕМОКРАТІЯ.

В листах з Мароко жовніри з обуренням оповідають про знущання над ними французьких офіцерів за дрібні провини.

Жовнірів привязують до стовпа, б'ють нагами. Бійка—всюди звичайне явище, надто жорстоко офіцери б'ють жовнірів, заїждоїздів, що вони співчувають комунізму. Два жовніри, яких так систематично переслідували, не витримали цього й самі собі смерть заподіяли. Незадоволення серед французького війська в Мароко збільшується. Багато жовнірів самі себе калячуть, щоби таким способом здохнути примусу віддати своє життя за інтересів капіталістів.

ОС. НАЗАРУК НАВЯЗУЄ ЗНОСИНИ З "ЦАРЕМ" КИРИЛОМ.

Львівське "Діло" з 30. серпня містить за "Парижським Вестником" новинку, в якій говориться, що російський (на парижському смітнику) "цар" Кирило дістав з Америки 19 тисяч доларів і скликає в Європі конгрес своїх прихильників, на якому виступлять також представники галицького народу. Російські чорносотенні газети на еміграції кажуть, що ті "представники галицького народу" мають прийти з Америки, маючи на увазі дра. Осипа Назарука.

Заноситься на царсько-гетьманські сконки. Щастя боже.

ПАРТИЗАНСЬКІ ЗАГОНИ.

Через те, що голод у Румунії та Бессарабії зростає, в Бессарабії збільшилася діяльність партизанських загонів, що чинять напади на поміщицькі маєтки та поліцейські пункти.

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА В ПОЛЬЩІ І ТІ НАУКА ДЛЯ СЕЛЯНСТВА.

(Докінчення.)

Ясно, цим дається змогу ще більше землі затримати за панями, цим анулюється попередній параграф, бо-ж кожний дідич таке скаже, справедливо-тиме-ж це не селянин, але представник буржуазної влади.

Реакційність його видна і з того, що цей закон розтягає термін переведення навіть такої "дідичівської" реформи аж на 10 років. Що року має бути розпарцельовано у цілій Польщі лише 200,000 гектарів. Це є ні більше, ні менше, як кліпни, бо це навіть і по чверти гектара не припаде на рік безземельному та малоземельному селянинові, а таких у цілій Польщі нараховується більш як 10 мільйонів.

Але найголовнішим параграфом нег закон, який розбиває надію навіть і тих селян, що хоч трохи сподівалися дістати землі, є той, який говорить, що земля парцельованість лише за відшкодування, що землю прийдеться у дідичів купувати.

Це значить, що селяне малоземельні та безземельні й даля не бачитимуть землі, бо не мають найголовнішого — грошей.

Землю зможе купити лише той, хто має 80—100 гектарів і який, маючи гроші, захоче збільшити свій маєток до 180 гектарів.

Цей закон однак криє в собі значну небезпеку для справи здобуття селянам землі. Селяне знають вже, що землю дістать лише здобувши разом з робітниками радянську владу. Це-ж можливе тільки в тісній злучі та спільній боротьбі робітників та селян усіх національностей, що живуть у Польщі.

Добре розуміли це обшарники й тому в законі маємо параграф, що є виразно спрямований на роз'єднання селянства, на розбиття єдиного фронту українських та білоруських селян зі селянами — польськими.

Той параграф говорить, що міністер земельних реформ може якийсь цілий парцельований район віддати на парцеляцію не мешканцям його, але кандидатам з інших густо заселених частин держави.

Цим дається змогу польській буржуазній владі майже зовсім не парцельовати землі на українських та білоруських землях поміж місцеве населення, а призначувати її польським селянам і, як говорить закон, в першу чергу "заслуженим" жовнірам.

Ось до цього спроводжуються найголовніші пункти цього закону, що має на меті цілком унеможливити бідним селянам дістати в буржуазній Польщі

землю. Але селянство Західної України та цілої Польщі це у великій мірі знало й раніше. Цей закон зайвий раз лише його в цьому переконав.

Селянство готується до рішучої боротьби за землю, Воно гуртується коло робітничо-селянського блоку, що складається з Комюністичної Фракції, Незалежної Хлопської Партії та Білоруської Робітничо-Селянської Громади, який отворився на терені союму з цих єдиних борців за землю, що рішучо виступали за негайне й цілковите видання всієї обшарницької землі понад 30 гектарів без жадного відшкодування й розділі її поміж безземельних та малоземельних селян самими-ж селянами (селянськими комітетами).

Селянство розуміється також і на двочинній політиці українського та білоруського клубів, які на перший погляд провадили також ніби революційну боротьбу, домагаючись землі навіть без відшкодування, але яких політика була по суті звичайною половинчатою, нерішучою, — більше угодовою політикою, яка цікує усяке дрібно-буржуазне угруповання. Доказом цього є те, що український і білоруський клуби прикладали руку до того закону, вносили поправки до нього, бажали хоч якийсь, хоч найменший охлан отримати з панського столу. Доказом цього є рівнож те, що мимом прирідання їх до обструкції, якої до самого кінця тримався робітничо-селянський блок, вони пішли на переговори з польськими панями, навіно вірячи, що отримають хоч найменшу скільки небудь значну уступку, пізніше-ж припинили обструкцію і не допраждували до кінця своєї боротьби, боячись, щоби не бути україними відбраним пенсію. Робітничо-селянський блок рішучо до кінця борювся за землю, аж поки усіх його членів-послів не повиносили зі саля, відбравши від них значну частину пенсії.

І це ще раз переконало селянство, що не з угодовими панями з укр. клубу вони йти мають. Але вони вже гуртується біля червоного прапору, який піднесла Комюністична Партія Західної України, щоби під її проводом у тісний союзі з польським революційним робітництвом та селянством боротися за повалення буржуазно-шляхетського уряду, після чого здійсниться той головний кілч, під яким бореться зараз селянство усієї Польщі, а який говорить:

Вся земля — селянам!

Невідомий.

Л. СОНІН. 6)

СОН ДІЙНОСТІ

(З життя галицького покутського села.)

(Продовження.)

А на зборах "Селянської Ради" вже читав молодий міський робітник, делегат з окружної організації, резолюції. Дочитував піднесеним злегка дрожачим голосом. Закінчував кличами і завивав присутніх єднатися з міським робітництвом, в боротьбі за визволення праці з оков капіталізму. Рішуче доводив — "Не такі, що в користь фабриканти і дідичів хочуть роз'єднати працюючих, а ми всі однаковисько вискусували. Дідич на саля корітає з невідомості робітника і тягне з останнього.

Літом виснає, як паук, його кільканайцять-годинну працю за кілька дрібняків, а на зиму виганяє його тірші собаки. Фабриканти не ліпше. Він смоче силу робочих до їх омління, а коли робітників виснажений і непрацездатний, викидає його, як нікому непотрібну ганчірку на безжалісний міський брук. На старості літ приходиться і міському і сільському зарбінкові брати в руки кустур і прощальну торбу через плече та на жерби, як то кажуть — в світ за очі.

Тому проч з тими, що копають прірву поміж нами. Хай живе спідка працюючих міста і саля!"

Закінчив і вить затверділ мозолями долоні, дівтора сотки селянської бідноти, загримі довготривалим ляскотом оплесків.

І далі, далі рух в селі кріпшав. Все більше приставало до нього причинжених і виснажених. Пізнавали суть і причини своєї чорної нужди та те, що лунало бідоро на зборах, хвилясто проймаю і до глибини мужицької душі.

На простий розум виходило, що так, що єднатися їм, так як пани це давно вже роблять, і лагодитися, коли що до чого...

Вертали до краю емігранти з Канади, з Америки. З клунками, вузликами, десь хтось (кому пошастило) віз потрохи заробітку. А більшість їх тільки й мали доробку з Нового Світа, що сильно підірване здоровля і виснажені тяжкою працею руки та були вони багаті в життєвий досвід.

Вир американського робітничого руху вивчав з них, багатьох, класових борців. Відухово стійкий в початках порив селянських мас в краю, тепер зміцнився і поглибив своє коріння, бо дістав сильну піддержку у вироблених організаторів — поверотців з Америки та тепер почав вливатися в широкое русло організованої класової боротьби.

"Селянські Ради" виростаю на салях цілого краю, як червоні маки на лаві півспілої пшениці.

З щоденної невпинної праці будня, що відомоном дзвеніла далекю, над всєю зеленими меріжками піль, наростає могутній Першо-травневий протест 1924 року, який в малім надпругським місточку Заболотіві зшикував під черво-

ні прапори п'ятитисячну масу селянської бідноти.

Був квітень. Веснували. Жайворонки злітав високо в гору та присівував своєї. Почали кипіла робота. Орвали, засівали, волочили. Часом, десь зза горбка, пролунала сумна дріботлива коломилька. Це погонич розвселював свою наймитську долю та забував притім про голод та зболіли крижі.

В природі маячіло щось. Це мерехтливие зветь весною.

Сонце щоденно свіже, прополоскуване ранньою россою, радісно вітало і прощало дні. Селянин будив враз з сонцем землицю до життя. Від вчасногь досвітку в пізні вечірни присмерки свєвідлао гарував на полі.

Так всі, лишень, Никифорчук не звітався з весною, як бувало. Тяжка хвороба мучила його днями-ночами. Зягала на груди тяжким каменем і шось там варилось, шось булькотіло і злісно харчіло. Це була теж "мила" пам'ятка з війни.

На сиду мучив себе та ще в неділі і свята ледви долавив до домівки "Селянської Ради". Там він підготував роботу до свята Першого Травня. Надія, що висіла праці, освідомлення себе самого і соток його братів до кількох тижнів будуть такі очевидні, в травневій демонстрації — додавала йому забуття його власного горя.

Ще в смак було польськй владі. Взнала, що село прибирає різну поставу супроти своїх вискусувачів, тому треба було якось конче-

здушити. Напустила по салях своїх людців — провокаторів. І зараз посилалися доноси.

14. квітня 1924 року арештували Івана і ще чотирьох товаришів, буцим за то, що вони накликували на зборах "Селянської Ради" до скинення теперішньої влади і роз'ятрували класову ворожечу.

Замкнули їх в арештах окружного суду в Коломиї і почалося слідство на основі "58 §, букви в., старої австрійської царсько-королівської карної уставу з 27. V. 1852 р..." в "демократичній і поступовій" Річипосполитій Польській.

До трьох днів дістав Іван вибух крові, викиданий душою задухою брудної тюремної камери. Перенесли його звідти до в'язничого шпиталю а по тижні, коли хвороба вже наглядно грозила смертю — випустили його на світ, на волю.

Вийшов він з будинку суду на вулицю. Голова крутилася йому в заветках. Сонце осліплювало знеможені очі. Мав вражіння, що ось-ось впаде.

Випадав над'їхав знайомий товариш з сусіднього села. Взяв його на підводу і помаленько довів до дому.

(Дає буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ
найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. П'РЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ
що недавно вийшла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то пошарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви перчитаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичній і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не герчитаете до кінця.

Письменник М. П'рчан сам перетав війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачам "Карпатської Ніч" ви рідкочасно багато вчитесь і то в найбільш доступній спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Нарядувано вона на найкращому папері, окладка з артистичним малюнком з двох кольорів.

КУПИТЬ, А НИКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОСЛЮДИТЬТЕ СМІЖЬ ШОУ КНИЖКУ.

Вислашуйте книжки за попереднім надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТИВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення і гришні пославти на таку адресу:
Українian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.